

ESPERANTO

TRIUMFONTO

Internacia

SEMAJNA

Neŭtrala

Abono ĉiu pagas laŭ la taga kurzo de sia propra valuto, se eble per ŝtataj monbiletoj en rekomendita letero, aŭ per ĉeko, sed ne per poŝtmandato. — Abonantoj, kies abono estas finiĝonta, ricevas ĝustatempe **admonilon**. — Abonoj povas esti komencataj per iu ajn numero.

Por **Abono** oni sendu laŭvole altan sumon, kaj ni liveros tiom da numeroj, por kiom valoras la pago. — **Prezo de unu numero:** 0.06 dolaro, 0.15 guld., 0.24 ŝved. kr., 0.30 ŝvis. fr., 0.50 dana aŭ norvega kr., 0.50 peseto, 3/2 pencoi, 0.50 fr. aŭ belg. fr., 0.70 liro, 1.20 fmk., 1.40 ĉ. kr., 4 germ. mk. (por baltaj kaj balkanaj ŝtatoj), 2 germ. mk. (por rusoj), 10 hung. kr., 50 pol. mk., 70 aŭstr. kr.; internacie 1 respond-kupono.

Por adresaĝoj ni kalkulas la prezon de 3 numeroj. — Liston de niaj **Abonejoj** en diversaj landoj — vidu sur paĝo 41! — Germanoj abonu nur ĉe sia poŝtoficejo (kvaronjare 48 mk.); senpera alsendo sub banderolo — kostas kvaronjare 65 mk.

Nur 340 Adreskartoj ni ĝis nun ricevis; do mankas ankoraŭ tre multaj!

ELDONANTOJ:
D-ro L. Zamenhof, Warszawa (Varsovio)
W. M. Page, adv., Edinburgh
Ernest Archdeacon, Paris
J. Gili Noria, Barcelona
Teo Jung, Köln (Kolonjo)
Frans Schoofs, Antwerpen
P. v. Medem, bankdirektoro, Kaunas (Kovno)

REDAKTOROJ:
Ĉef-redaktoro: Teo Jung.
Kun-redaktoro: M. Butin.
Felieta red.: Zanoni.

ADMINISTREJO:
Horrem bei Köln, Germ.
Poŝtĉekkonto Köln 70863,
por Teo Jung, Horrem.

ANONCOJ:
el ĉiuj landoj 5 germ. mk.,
po cm². ĉe grandaj aŭ
ripetataj anoncoj rabato.

Numero 85 :: Antwerpen, Barcelona, Edinburgh, Kaunas, Köln, Paris, Warszawa :: 21. Majo 1922.

Monumenton al D-ro Zamenhof!

La XIII-a Kongreso de Esperanto, okazanta en Praha la 1.—6. aŭgusto 1921, decidas, ke estas necese konstrui taŭgan monumenton sur la tombo de D-ro L. L. Zamenhof, la aŭtoro de Esperanto, kaj rekomendas la projekton de la iniciatintoj al la sindona subteno de la tutmonda Esperantistaro.

(Rezolucio unuanime akceptita ĉe la XIII-a Kongreso de Esperanto en Praha 1921.)

Ni citas elĉerpaĵon el la parolado farita de la proponanto de la supra rezolucio ĉe la kongreso, s-o J. D. Applebaum, la honora sekretario de la Internacia Komitato por la Monumento Zamenhofa. Submetante la proponon al la rekomendo de la Kongreso, li diris interalie: „Kiel fidelaj Esperantistoj, kiuj forte kredas je la estonteco de Esperanto kaj ĝia fina triumfo kiel monda helpolingvo, ni havas nenian dubon, ke tiu modesta sed sankta peco da tero, kie kuŝas la cindroj de nia Majstro, fariĝos centro de tutmonda pilgrimado por la estonta generacio. Memorante tion, ni, kiuj havas la privilegion nuntempe plisanktigi tiun pecon da tero per nia laboro por la kara afero, ne devas preterlasi la okazon de konstruo sur tiu peco da tero edifoplenan monumenton, kiu rakontos al la estontaj pilgrimantoj pri la amo kaj estimo, kiujn ni sentis al la kreado de Esperanto.“

Pledante por la aprobo de la rezolucio, li daŭrigis:

„Ĝi estas komenco, kiu eble povas konduki nin al pli grandiozaj skemoj, kaj, ĉar ĉiuj komencoj estas malfacilaj, ili devas esti sufiĉe modestaj kaj simplaj por pli bone certigi ĝian sukceson. Mi tamen volas atentigi vin pri la fakto, ke tiu projekto entenas vaste streĉiĝeblajn kapablecojn. Ni celas organizi tutmondan monokolekton per sistemo de kupon-kartoj. Ni diras en la plano, ke, se restos sumo, ĝi povas esti uzata por alia taŭga memoriga celo. Oni ne devas posedi tro grandan senton de imageco por kompreni la vastan kapablon de tia entrepreno, kiu enhavas tiun kondiĉon: „se restos sumo“. Per tiu restaĵo ni povas atingi grandajn altajojn. Ni povas daŭre kolekti per nia organizo tiajn monsumojn, ke la restaĵo fariĝu pli grava ol tiu, kiun ni nun intencas.“

Historia Skizo kaj Raporto de la Honora Sekretario de Organiza Komitato.

La unua penso, kiu eniris la kapon de ĉiu Esperantisto ekaŭdinta pri la morto de la Majstro, estis, kiel honorigi lian memoron per monumento. Oni povis fari malmulte dum la militaj jaroj, kiam la tutmonda Esperantistaro estis disŝirita per la mondaj haosoj kaj internaciaj bariloj. Eĉ dum tiu tempo kelkaj naciaj societoj komencis kolekti monon por iu tia celo. La nederlanda societo „La Estonto Estas Nia“ faris kolekton, kies sumon ĝi nun metis je la dispono de nia komitato. La Germana Esperanto Asocio ankaŭ faris monokolekton por la sama celo. (Nia komitato aŭdis ĝis nun nenion pri la mono, sed ni havas nenian dubon, ke la sumo venos en nian kason.) Sendube ankaŭ aliaj naciaj societoj jam pripensis aŭ eĉ komencis fari similiajn preparojn. Tuj post la morto de la Majstro aperis en la „British Esperantist“ (junio 1917) letero de s-ino Maria Elsworthy-Posenaeer, konata belga Esperantistino tiam loĝanta en Anglujo, sub la titolo „Je la memoro de nia majstro. — Grava propono“. En tiu letero s-ino Elsworthy-Posenaeer faras la interesan proponon, ke la venonta kongreso okazu en Varsovio kaj la ĉefa soleno dum tiu kongreso estu inaŭguro de monumento starigita de la Esperantistoj sur la tombo de nia Majstro.

La unua paŝo.

Tiu publika propono estis, tiom kiom mi scias, la unua, kiu aperis en iu ĵurnalo, nenio tamen estis farita internacie kaj kolektive rilate al la afero ĝis la XII-a Kongreso de Esperanto en Hago 1920. Tiam la skribanto de ĉi tiuj linioj, kiu estis vizitinta Varsovion kaj la domon de la Majstro pli frue en la jaro, publikigis artikolon en kelkaj Esperantaj ĵurnaloj pri tiu vizito kun la sugestieto pri monumento, priparolis la ideon

monumentan private kun kelkaj eminentaj samideanoj, kiuj tulkore aprobis la ideon. Ili konsilis starigon de malgranda internacia komitato konsistanta el bone konataj Esperantistoj por antaŭenpuŝi la priparolitan projekton.

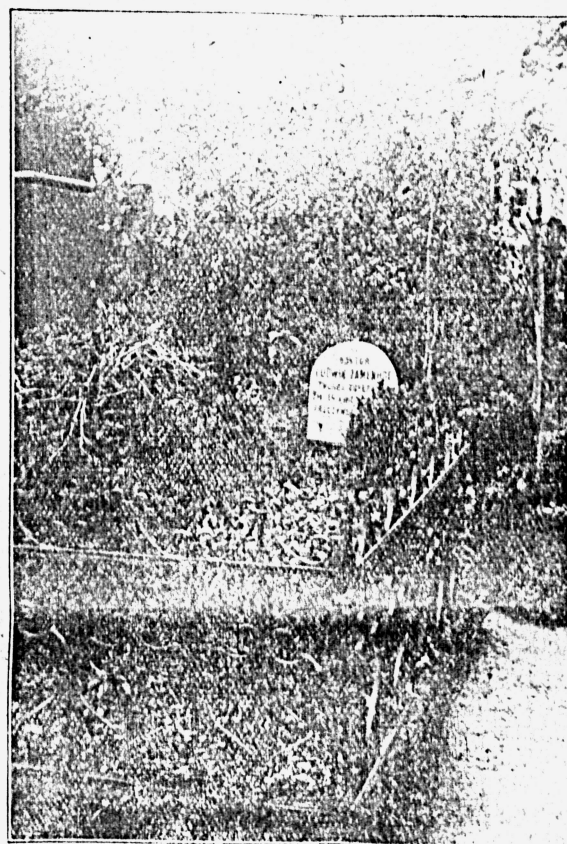
Rezulte el longa korespondado la komitato estis formata kaj la honora sekretario kun la konsento de la anglaj komitatoj faris la unuan paŝon ĉe la Brita Esperanta Kongreso en Harrogate 1921. Por sukcesigi tiun projekton, la ĉefaĵo kompreneble estas la kolekto de la sumo bezonata. Por provi la popularecon de la projekto inter la samideanaro, ni disdonis en Harrogate inter la kongresantoj specialan folieton, klarigante en ĝi mallonge la ideon de Monumento Zamenhofa; ni petis la legantojn fari al ni promeson por mondonacoj. La respondo al tiu folieto estis tiom kuragiga, ke la iniciatintoj konsideris la projekton akceptebla de la Esperantistaro kaj tuj decidis meti la tutan aferon antaŭ la XIII-a Kongreso de Esperanto en Praha en formo de rezolucio.

La dua paŝo.

Ĉar oni ne dubis pri la tulkora akcepto de tiu rezolucio, ni prenis la duan paŝon kaj pretigis specialan folieton, en kiu ni petis mondonacojn de la kongresantoj en Praha. La folieto estis aldonata al la kongresaj dokumentoj kaj transdonata al ĉiu kongresano. La rezolucio estis unuanime akceptata ĉe la kongreso, la ideo tuj eniris en la koron de la Esperantistaro, kaj la sekretario penadis dum la kongreso kolekti monon. Kvankam la sumo kolektita dum la kongresaj tagoj (ĉ. 4000 Kč.) estis bagatela kompare al la granda ĉeestantaro, oni nepre devas konsentii, ke la laboro por la monumenta ideo farita dum la kongreso, de multaj vidpunktoj, havis grandan valoron. Unue, ĉar la tuta projekto eliris el la privata iniciato kaj transiris en la publikan vivon de la tutmonda Esperantistaro. Projekto, kiu estis akceptita publike de internacia kongreso, ne povas resti propraĵo de iu privata komitato aŭ individuo. Tion oni tuj povis senti kaj aŭdi de ĉiuj flankoj. La morala subteno, kiun ricevis de la ideo pro la akcepto de la rezolucio, estis ne takebla por ĝia eventuala sukceso. Due, la ideo ricevis grandan reklamon, kiu multe helpas ĝian estontan sukceson. Trie, ni ja efektive ricevis monon por nia kaso.

La tria paŝo.

La tria paŝo devis esti la presigo de la kupon-kartoj kaj ilia disvastigo inter la tutmonda Esperantistaro laŭ la plano, por komenci kaj daŭrigi la monokolekton. Ĉi tie haltis iomete la progreso de la projektita afero. La ĉefaj kaŭzoj de tiu haltigo estas la subita falo de la mez-eŭropa monkurzo, kiu okazis ĉe la fino de 1921, la malfacilaĵo trovi aŭgan desegnon por la kupon-karto kaj la presigo de la kupon-karto, kies koston kaj stilon de la eldono la komitato zorge devis studi. Unu presisto post alia, unu artisto post alia alsendis desegnon, prezon kaj stilon, kiuj ne estis akceptindaj, kaj dume multe da tempo estis perdita.

(Fot. „Studio“, Varsovio)
La modesta tombo de la Majstro.
(El la memorlibreto „La Lastaj Tagoj de D-ro L. L. Zamenhof“.)

La komitato sentis, ke ĝi ne povis daŭrigi la agitadon por plua monokolekto, ĝis la eldono de la kupon-karto, laŭ la elkizita plano antaŭ la Praha Kongreso, estos kompleta, tial oni faris nenion oficiale, rilate al la monokolekto, de la Praha kongreso ĝis nuntempe. La kupon-kartoj estas nun en la manoj de la presisto, kaj oni povas konstati, ke la efektiva laboro komenciĝas nun. Kiam la kongreso okazos en Helsinko, la komitato havas la esperon povi raportu pli bonan kaj pli kontentigan progreson. Ke la intereso en la monumenta projekto ne mortis, ni povas konstati per la diversaj leteroj kaj multflankaj enketoj, kiujn ni daŭre ricevas de diversaj centroj de Esp.

Pri la konkurso.

Post longa prikonsiderado, la komitato venis al la konkludo, ke la originala intenco, starigi mond-konkurson por la desegno kaj arto-konstruo de la monumento, ne estas konsilinda; anstataŭ tio oni aranĝas lokan Varsovian konkurson kun la konsento de la Varsovia Monumenta Komitato. La aranĝoj de tiu konkurso estas nun en la manoj de tiu komitato, kiu ricevis definitivajn instrukciojn ĝin organizi kiel eble plej baldaŭ. Raporto de la Varsovia Komitato aperas aliloke.

La Komitatoj.

Listo de la Iniciatintoj:

Prof. Th. Cart, Paris; d-ro W. Róbin, Warszawa; generalo Sebert, Paris; s-o Ed. Stettler, Bern.

Organiza Komitato:

J. M. Warden, Edinburgh, Skotlando; W. M. Page, Edinburgh, Hon. Kasisto; J. D. Applebaum, Liverpool, Hon. Sekretario.

La sekvantaj subskribis la unuan alvokon kaj promesis sian apogon kaj helpon ĉiurilate:

Belga Esperanto Asocio Fr. Schoofs, prez.
Brita Esperanto Asocio J. M. Warden, prez.
Centra Dana Esperantista Ligo

Germana Esperanto Asocio D-ro A. Steche, prez.
Federacio Esp. Itala D-ro Monti, sekr.
Nederland Societo J. R. G. Isbrücker, prez.
Franca Societo por Prop. de Esp.

Rollot de l'Isle, prez.
Kataluna Esperanto Federacio Sandelyon, sekr.
Esperanto Grupo de Lyon

s-ino Farge kaj L. Poncet
Universala Esperanto Asocio Ed. Stettler, prez.

Loka Komitato en Varsovio.

D-ro W. Róbin, Leo Belmont, Essigman, Domo-slowski, Kensicki, inĝ. Teichfeld, Lonkopolanski, d-ro I. Krenicki, d-ro inĝ. Dubrowicz.

Kion celas la Organiza Komitato?

Ĉiu individua Esperantisto kaj Esperanta organizo tra la mondo komprenu, ke la projekto ne estas privata, sed publika afero de la tuta Esperantistaro. La personaro de la nuna internacia komitato nek volas nek povas alproprigi al si la laboron aŭ la ideon de la organizo. La komitato laboras nur por la bono de la projekto, kaj ĉiu Esperanta kongreso internacia havas la rajton aldoni, eksigi aŭ ŝanĝi la anojn de la komitato, eĉ dissolvi la tutan organizon, se ĝi trovas tion dezirinda.

La komitato neniel havas la intencon limigi la monokolekton nur al la bezonoj por monumento sur la tombo de la Majstro, tio estas nur la unua kaj la plej urĝa neceso nuntempe, pri kio la komitato jam prenis la unuajn paŝojn pere de la loka Varsovia Komitato. La eventuala starigo de publika monumento, preferinde en Varsovio, estas en la programo, se ĝi estas efektivebla. Rilate al tiu lasta propono ekzistas ankaŭ diversaj opinioj, nome, ke tiu publika monumento prenu la formon de aĉeto de domo por Publika Esperanta Muzeo, kiu ankaŭ povus esti uzata kiel loĝejo por la familio de la Majstro. Tiu lasta propono sendube trovos la plej grandan favoron ĉe nia Esperanta publiko kaj sekve ricevos la plej grandan subtenon.

La tutmonda monokolekto per la sistemo de kupon-kartoj devas fariĝi ne nur dumtempa, sed daŭra institucio inter la Esperantistaro. La monokolekto neniam devas halti ĝian progreson. De tago al tago la Esperanta publiko kaj la amikaro de Esperanto kreskas tra la mondo; kiam iu ajn societo estos eluzinta ĉiujn kupon-kartojn ĉe siaj malnovaj amikoj, ĝi devas havigi al si novan provizon por kolekti ĉe la novaj adeptoj kaj konvertitoj. La kampo en tiu direkto nepre estas senlima, kaj tio povas esti daŭrigota, ĝis kiam la tempo venos kaj la supera aŭtoritato, t. e. la Internacia Kongreso de Esperanto, dekretos, ke la sumo bezonata estas atingita, kaj dissolvos la organizon.

La mono estu kolektata de tiom da individuaj Esperantistoj tra la mondo, kiom eble, tial ke ni vere povas diri, ke tiu monumento estos starigita de la tutmonda Esperantistaro, kaj eble estos interesa por la posta historio, arangii tiel nomitan Oran Libron, en kiun ni enskribu ĉies nomon kaj adreson de la mondonacantoj al tiu unika monumento, sed ĉio ĉi tio estas afero de la Esperantistaro, de kiu la komitato volonte akceptos opiniojn kaj konsilojn pere de gazetoj kaj leteroj.

Privata Propono

por la surtomba Monumento.

Obelisko granda, kvinflanka lumturo. Staru sur bazo de granitoj aŭ ŝtonoj el ĉiuj landoj, ekz. el Skotlando, Italujo, Norvegujo ktp. Lokaj grupoj zorgu pri la ekspedo de la ŝtonoj al Varsovio tra Danzig.

Devizo: „Estu lumo!“

Teksto.

Alsendita de Zanoni.

Ne enterigu kun la homo
Lia tre kara granda nomo.
Montru per bela, tomba ŝtono
Dankon tutmondan por la bono,
Kiun donacis granda homo;
Restu senmorta lia nomo!

XIV-a Universala Kongreso de Esperanto en Helsinko-Helsingfors, Finnlando

8.—16. aŭgusto 1922,

Oka Komuniko.

1. *Protokolo de la kongreso.* La prezidanto de la Respubliko Finnlando akceptis la XIV-an Universalan Kongreson de Esperanto sub sian altan protekton.

2. *La aliĝo.* Rapidu aliĝi! Per tio vi faras grandegan servon al la kongreso. Kaj atentu: la aliĝkosto plialtiĝos de la 1. julio.

3. *Alveturo kaj reveturo.* Prezoj sur la ŝipo Rügen: Stettin—Helsinki l. kl. 4000 gmk., II. kl. 2800 gmk.; Helsinki—Stettin l. kl. 720 fmk., II. kl. 560 fmk.

4. *Ekskursoj.* La nova horaro de la marŝipoj al kaj el Finnlandaj havenoj estas en multaj rilatoj pli favora al la kongreso ol la antaŭa. Tiel i. a. je la vidpunkto de la ekskursoj.

Dum la kongreso okazos unutaga ekskurso al Borgå, kun alveturo perŝipa kaj reveturo per vagonara por duono de la partoprenantoj; la dua duono veturos inverse. Al la ekskurso estos verŝajne rezervata dimanĉo, la 13. aŭgusto. Pri la kostoj estas malfacile doni ankoraŭ precizan informon. La ordinara veturprezo estas: vagonare II. kl. 17,25 fmk., III. kl. 11,50 fmk.; ŝipe l. kl. 18.— fmk., II. kl. 12.— fmk.

Post la kongreso. Aludante al la ĝeneralaj notoj en la 1-a § de la 5-a komuniko, ni donas novan horaron, akomoditan al la veturplano de la marŝipoj. Pro diversaj kaŭzoj ni devas rezervi al ni rajton je la ŝanĝo. Ni citas la ekskursojn komencante de la plej mallonga. Laŭ ricevita propono ni uzas la 24-horan dividon de la tago.

1. El Helsinki la 16. VIII. je 21.32 vagonare al Viborgo. Vizito rapida de la urbo, veturo al Imatra kaj Vuoksenniska, de kie per vaporiŝipo al Lappeenranta. Reveturo vagonare la 18. VIII. je 23.22. Alveno en Helsinki la 19. VIII. je 6.55. Al Lübeck kaj Stokholmo je la 10 h., al Stettin je la 12 h., al Kopenhago 20. VIII. je 10 h. II. kl. 210 mk., III. kl. 145 mk.

2. a. Helsinki—Viipuri—Imatra kiel 1. Pli longa restado ĉe la akvofaloj kun vizito de Vallinkoski sub Imatra. El Vuoksenniska la 18. VIII. vespere ŝipe al Savonlinna. Vizito de la belega kastelo kaj de Punkaharju. Revendo aŭ vagonare kun halto en Viborgo aŭ ŝipe tra Lappeenranta. Al Helsinki 22. VIII. je 21.15. Elveturo sekvantan matenon por Stokholmo je 10 h., por Stettin je 13 h., por Hull je 19 h. II. kl. 290-315mk., III. kl. 200-225 mk.

2. b. Pli longa restado en Savonlinna, Punkaharju aŭ Viborgo. Al Turku—Åbo la 24. VIII. je 11.45, elveturo por Stokholmo je 23.45. II. kl. 315-340 mk., III. kl. 215-240 mk.

2. c. Simile kiel 2. b. Al Hango 24. VIII. je 15.09, elveturo por Hull je 15.30. II. kl. 310-335 mk., III. kl. 210-235 mk.

3. Helsinki—Viborgo—Imatra—Savonlinna kiel 2. Rapida vizito de la urba kastelo kaj de Punkaharju; ŝipe al Joensuu, vagonare al Vuonislahti, motorboate al Koli. Reveturo vagonare al Viborgo—Helsinki aŭ Turku aŭ Hango, forveturo kiel 2. a, b aŭ c. II. kl. 490-515 mk., III. kl. 355-370 mk.

4. Helsinki—Viborgo—Imatra—Savonlinna—Punkaharju kiel 2, kun sufiĉa tempo por ĉiuj vidindaĵoj. Ŝipveturo al Kuopio, vagonare al Kajaani, ŝipe al Vaala, per gliĉboato laŭ la akvofaloj al Oulu. El Oulu 25. VIII. meztage per vagonaro al Turku (26. VIII. je 11.45; el Turku por Stokholmo je 23.45) aŭ al Helsinki (26. VIII. je 11.00; el Helsinki por Stettin je 12.00). II. kl. 630 mk., III. kl. 460 mk.

5. Helsinki—Viborgo—Imatra—Savonlinna—Punkaharju—Koli kiel 3, sed kun sufiĉa tempo

por la vidindaĵoj. De Koli al Valamo. De tie fervoje tra Viborgo al Helsinki kaj Turku, atingante la samajn ŝipojn kiel en 4, kaj krom tio ankaŭ la ŝipojn, kiuj elveturas el Helsinki la 26. VIII. je 10 h. por Lübeck kaj Stokholmo. II. kl. 540-565 mk., III. kl. 390-415 mk.

6. Helsinki—Viborgo—Imatra—Savonlinna—Punkaharju—Koli kiel 5. De Koli reveturo ŝipe al Savonlinna kaj daŭrigo laŭ 4 al Kuopio—Kajaani—Vaala—Oulu. Reveturo al Helsinki 29. VIII. je 11.00. El Helsinki 30. VIII. por Kopenhago kaj Stokholmo je 10 h., por Stettin je 13 h., por Hull je 19 h. II. kl. 820 mk., III. kl. 630 mk.

5. *Kongresa banko.* Pro diversaj kaŭzoj ni devis ŝanĝi la kongresan bankon. Nia banko de nun estas Luottopankki Oy. — Ni atentigas ankoraŭfoje, ke estas plej profite sendi la aliĝojn kaj deponojn al la LKK, per bankĉeko en via nacia mono, pagota en vialanda ĉefurbo laŭ la ordo de la LKK. Tiajn ĉekojn ni povas monigi je plej favora kurzo.

6. *Pasportaj aferoj.* La vizo al Finnlando kostas, sendepende de la nacieco aŭ deveno de la petanto, en Tallinn 375 est. mk., Skandinavio 7 kr., Berlin 50 gmk., Varsovio 7500 pmk., Zürich 10 fr., Paris 20 fr., London 10/— ŝil., Usono 10 dol.

7. *Aliĝoj.* La ĝisnunaj aliĝintoj estas el sekvantaj landoj:

Germanio 35, Britlando 31, Estonio 27, Pollando 25, Nederlando 19, Aŭstrio 15, Francio 13, Ĉeĥoslovakio 11, Italio 6, Hungario 5, Litovio 4, Svislando, Danlando, Latvio po 3, Rumanio 2, Svedlando, Hispanio, Usono, Turkio, Kanado, Japanlando kaj Venezuelo po 1. Finnlando 99, entute 308 aliĝintoj el 23 landoj.

8. *Helpkongresanoj* aliĝis ĝis nun 25.

9. *Garantia kapitalo* atingis entute fmk. 15500.—

10. *Donacoj* ricevitaj de LKK: Subvencio de la ŝtato fmk. 50000.—, subvencio de la Urbo Helsinki fmk. 10000.—. Entute ĝis nun fmk. 69 666,08.

Blindula kaso. La LKK danke notas por la eldona kaso de la blindaj Esperantistoj ĝis nun donacojn de entute fmk. 660,14.

La Loka Kongresa Komitato.
Adreso: Poŝta (ankaŭ por mensendo): XIV-a Kongreso de Esperanto, Helsinki, Finnlando
Telegrafa: Esperanto, Helsingfors.

Laboristaro.

Standardfesto de Lab. Esp. Societo Budapest.
La 30. aprilo okazis tuttaga festo de Hungaranda Lab. Esp. Societo. Ĝi signas en la hungara Esp. movado grandan progreson, inaŭguron de peresperanta socialismo inter la hungara laboristaro.

Antaŭtagmeze okazis la transpreno de bela standardo, donacita de sekretario s-ano Yzso Esp. kantistaro de laboristoj malferris la feston, kiun partoprenis delegitoj, oficiale senditaj de la fak-organizaĵoj, de ĵurnalo „Popolvoĉo“, de sportaj societoj, de Esp. grupoj ktp.

Antaŭ grandnumbra ĉeestantaro aŭdiĝis la paroladoj de la delegitoj, kaj la entuziasmaj vortoj de s-ano Yzso. Ĉiuj delegitoj aprobis Esperanton kaj ĝian enkondukon inter laboristaj organizaĵoj. — En la nomo de UEA parolis s-ano Balkányi. Li diris, ke UEA laboras por Esperanto, laboristoj laboras per Esperanto. Ĉe UEA Esperanto estas celo, ĉe la laboristoj ĝi estas ilo. Se UEA plifortigas la celon, ĝi povas esti potenco ilo en la manoj de la laboristoj. Tial ni al celoj ne estas kontraŭaj, ni laboru en paca konkordo!

Post la festo oni fotografiis la publikon por la gazetaro, kaj okazis komuna tagmanĝo. — Vespere okazis bone aranĝita kabaredo. — Dum la tuta festo deĵoris skoltoj. Ankaŭ oni disdonadis reklampaperojn, Esperante redaktitajn.

ŝtaton. Vere, la emon al morto signifas ĉi tiu signo! Vere, ĝi logas la predikantojn de l' morto!

Multe tro multaj naskiĝas: por la superfluaĵoj oni elpensis la ŝtaton!

Jen rigardu, kiel ĝi allogas ilin, la multe — tro — multajn! Kiel ĝi englutas ilin kaj maĉas kaj remaĉas!

„Sur la tero estas nenio pli granda ol mi: la ordiganta fingro mi estas de Dio“ — jen kiel kriegas la monstro. Kaj ne nur longoreluloj kaj mallongviduloj falas sur la genuojn.

Ho, ankaŭ al vi, vi grandaj animoj, ĝi enspiras siajn malhelajn mensogojn! Ho, ĝi divenas la riĉajn korojn, kiuj volonte kaj malavare sin donas!

Vere, ankaŭ vin ĝi divenas, vi venkintoj de la estinta Dio! Lacaj vi fariĝis batalante kaj nun via laceco servas ankoraŭ al la nova idolo!

Heroojn kaj virtulojn ĝi volus kolekti ĉirkaŭ si, la nova idolo! Volonte ĝi ĝuas varmon en la suna brilo de bonaj konsciencoj — la malvarma monstro!

Ĉion ĝi promesas al vi, se vi ĝin adoras, — la nova idolo: jen kiel ĝi aĉetas la brilon de via virto kaj la rigardon de viaj ŝeraj okuloj.

Kapti ĝi volas per vi la multe — tro — multajn! Vere, infera artiŝko jen estas elpensita: ĉevalo de l' morto, tintanta en la ornamo de diaj honoroj!

Vere, mortado por multaj jen estas elpensita, mortado, kiu sin mem glorias kiel vivadon: vere, kora servo al ĉiuj predikantoj de l' morto!

Ŝtato estas laŭ mi, kie ĉiuj estas trinkantoj de veneno, bonaj kaj malbonaj: ŝtato, kie ĉiuj sin mem perdas, bonaj kaj malbonaj: ŝtato, kie la malrapida sinmortigado de ĉiuj nomiĝas — „la vivo“.

Jen rigardu tiujn superfluaĵojn! Ili ŝtelas la verkojn de la eltrovitoj kaj la trezorojn de la

Resume: La hungara laboristaro komprenis la gravecon de Esperanto kaj laboras por ĝi. Citante la vortojn de unu el la delegitoj de fak-organizaĵoj, mi ripetas: „Vivu la mondon savanta Esperanto-unueco!“

(J. Major.)

Vojaĝoj de Esperantistoj.

Aŭstrala samideano s-o Hudson en Pollando.

Tre interesajn raportojn ni legis en diversaj polaj gazetoj kaj ankaŭ ni mem ricevis pri la vojaĝo de s-o Hudson, kiu mondvojaĝas jam de post majo 1921 kaj ankaŭ vizitis la XIII-an en Praha. S-o H. scias nur Esperantan kaj anglan lingvojn, do li estas devigata vojaĝi per la helpo de l' Esperantistoj, kiuj lin ĉie akceptis tre kore. Speciale la samideanoj en Kraków havis grandan ĝojon pri la vizito de la fremdlanda gasto kaj montris al li dum du semajnoj la faman urbon de nia Oka kaj ĝian ĉirkaŭaĵon. S-o H. intencas poste viziti Germanlandon kaj Belgion. Kompreneble la vojaĝo de la aŭstrala samideano ne estas nur peresperanta, sed ankaŭ, vole nevole, peresperanta.

Vizito de s-o Pitlik en Danlando.

Antaŭ nelonge s-o Aug. Pitlik, la ĉefsekretario de la XIII-a, venis Danlandon por la Ministerio de Komercio en Praha. Li kunportis belajn lumbildojn pri Ĉeĥoslovakio (Praha, grotoj de Moravio ktp.), kiujn „Den Danske Touristforening“ prezentis al siaj membroj en Kopenhago, sendinte biletojn senpage al la Esperantistoj. La bildoj estas ankaŭ prezentitaj en Aarhus kaj Aalborg. Je la tago de l' alveno de s-o P. okazis sukcesplena Esp. vesperkunveno en Hotelo d' Angleterre. La feston partoprenis la legacia sekretario de la ĉeĥa ambasadoro, s-o d-ro Kučka, kaj du aliaj ĉeĥaj eminentuloj. Ankaŭ la prezidanto de la Turista Unuiĝo, prof. Karl Larsen, kaj la sekretario s-o Xenius Rostock ĉeestis. La gazetaro havis longajn artikolojn pri s-o P., pri Ĉeĥoslovakio kaj pri la Esp. kunveno.

La mond biciklado de nederlandaj samideanoj.

S-o Seubring, kiu kune kun sia amiko s-o Stoeltje faris bicikladon al la kongreso de Praha kaj poste trabiciklis Francujon kaj Hispanujon, nun estas en Italio. En „Holanda Esperantisto“, n-oj de 13. kaj 27. aprilo, s-o Seubring donas interesan priskribon pri iliaj unuaj aventuroj en Italio kaj pri la transbiciklado de l' Apenin-montaro dum malbonega neĝa vetero.

Hebreoj.

I-a Komuniko de TEHA (Tutmonda Esp. Hebrea Asocio).

Karaj samideanoj hebreaj!

Sekve de mia alvoko en n-o 80 de ET vi bonvolis tuj aliĝi kaj promesi vian helpon. Koran dankon al ĉiuj! La letero de nia gvidanto s-ano I. Muĉnik el Palestina estas jam rondiranta tra Eŭropo kaj vi, aliĝintaj sekve de ĉi-supre menciita alvoko, baldaŭ ĝin ricevos. Bonvolu memori, ke antaŭ ol vi pluen sendos la leteron, vi havos la okazon aliĝi al TEHA pere de la letero plurajn novajn anojn en via urbo.

Jen la nomaro de samideanoj petintaj kaj laŭvice ricevitaj la leteron: Heller (Ĉeĥos.), Lewin, Schön (Germ.), Urbach (Belg.), Mildwurf, Tannenbaum (Aŭstr.), Pruski, Kaplan, Ezersky, Fischer, Jurysta (Pol.).

Novaliĝantoj ricevos al ian rondiraĵon similan al la unua. Adreso: TEHA, ĉe Societo Esperanto, Kraków, Slawkowska 6 (Pollando).

Samideanoj! Por ke TEHA povu fine konstituiĝi antaŭ la XIV-a, ĝi bezonas sufiĉe grandan nombron da anoj. Tial ne hezitu, sed aliĝu tuj!

Leopold Dreher,
prov. hon. sekr. de TEHA.

saĝuloj: klereco ili nomas sian ŝtelitaĵon — kaj ĉio fariĝas por ili malsanaĵo kaj malbonaĵo!

Jen rigardu tiujn superfluaĵojn! Malsanaj ili estas konstante, ili elvomas sian galon kaj nomas tion gazeto. Ili sin englutas, reciproke kaj eĉ ne povas diĝesti unu la alian.

Jen rigardu tiujn superfluaĵojn! Riĉaĵojn ili akiras kaj plimalriĉiĝas per tio. Potencojn ili celas kaj antaŭ ĉio la rompilon de la potenco, multe da mono, — tiuj senpotenculoj!

Jen rigardu ilin grimpantaj, tiujn rapidemajn simiojn! Ili grimpas unu super la alian kaj tiel sin tiras en la ŝlimon kaj profundon.

Al la trono ili ĉiuj celas: ilia manio estas tio, — kvazaŭ la felico sidus sur la trono! Ofte ŝlimo sidas sur la trono kaj same ofte la trono sur ŝlimo.

Maniuloj ili estas ĉiuj kaj grimpantaj simioj kaj trapidemuloj. Malbone odoras ilia idolo, la malvarma monstro: malbone ili ĉiuj odoras, tiuj idolservantoj.

Fratoj, ĉu vi ja volas sufokiĝi en la haladzo de iliaj buŝoj kaj deziretoj? Prefere rompu la fenestrojn kaj trasaltu eksteren!

Evitu la malbonan odoron! Iru for de la idolservado de tiuj superfluaĵoj!

Evitu la malbonan odoron! Iru for de la haladzo de tiuj homaj oferaĵoj!

Libera estas por grandaj animoj ankoraŭ nun la tero. Neokupitaj estas ankoraŭ multaj lokoj por unuopuloj kaj duopuloj, — kiujn ĉirkaŭblovas la odoro de kvietaj maroj.

Libera estas ankoraŭ por grandaj animoj — sendependa vivado. Vere, kiu posedas malmulton, tiom pli malmulte estas posedata: benata estu la eta malriĉeco!

Tie, kie ĉesas la ŝtato, nur tie komenciĝas la homo, kiu ne estas superflua: jen komenciĝas la

Mallongaj Esp. Sciigoj.

Esperanto en Finnlando.

Interesan statistikon donas „Esperanta Finnlando“ en sia aprila numero. Laŭ ĝi aliĝis al Esp. kursoj almenaŭ 3700 personoj en la jaro 1921, kontraŭ ĉ. 2000 en 1920, 1000 en 1919 kaj 500 en 1918.

Kurso okazas ĉe metodista misia domo en Helsinki (20 partoprenantoj), aliaj kursoj en Ilmajoki (20 p.), Kauhava (30 p.), Kotka, Kouvola, Kurikka (20 p.), Laihia, Pori (2 kursoj, 70 p.), Sodankylä, Sydänmaa (50 p.), Turku kaj Vaasa.

Germanujo.

Neĉeviga Esp. instruado ĉe kvin popollernejoj en Potsdam. — Esp. Grupo Grand-Berlino vigle laboras. Funkciaj kursoj por komencantoj en Charlottenburg, Friedrichshagen, Neukölln, Steglitz, Wilmersdorf, en la Centro kaj la Sudoriento de la urbejo, plue funkciaj Esp. kursoj ĉe Humboldt-Akademio, ĉe la 4-a Wahlfortbildungsschule kaj ĉe popola altlernejo Schöneberg-Friedenau, kaj kursoj por progresintoj en Charlottenburg, Wilmersdorf kaj Friedenau.

Farmaciistoj kaj Esperanto.

La Internacia Farmaciista Federacio havis gen. kunvenon de delegitoj la 28. ĝis 29. aprilo en Bruxelles, en la sidejo de la nacia unuigo de belgaj farmaciistoj. La kunveno decidis krei specialan komisionon de la internacia farmakopeo. Ĝi akceptis la proponon de s-o C. Rousseau el Levallois-Perret, ekspez. de la Ĝenerala Sindikato de Francaj Farmaciistoj, ke la terminaro estu ellaborata en angla, franca, germana kaj Esperanta lingvoj. La kunveno enhavis 30 delegitojn de naciaj asocioj de Belgio, Danujo, Francujo, Nederlando, Italujo, Luksemburgio, Rusujo kaj Svedujo.

Franclando.

Someraj kursoj en Rosny-sous-Bois kaj Neuilly-Plaisance (apud Parizo). — Kursoj de la Esp. revolucia grupo en Pantin kaj St. Quen (ap. Parizo).

Esperanta Fako

fondiĝis sub la protektorato de Hungara Nacia „Turul“ Asocio de Hungaraj Universitatoj kaj Ĉeflernejoj, kies celo estas la disvastiĝo kaj intensa kulturo de la lingvo Esperanto sub la signo de la hungara nacia spirito. Ĝi intencas kunligi ĉi tiu studentaro de la tuta mondo, fari grandan studentpropagandon, precipe koncerne la studentsociajn demandojn kaj la interŝanĝojn de studentoj. Samtempe komenciĝis Esp. kurso. Esperantistaj universitatoj kaj universitataj grupoj estas petataj interrilatiĝi kun ni laŭ adreso: Budapest IV, Szerb utca 10-15.

Marokujo.

En Casablanca soldato Guy Gezequel, de la 37-a avlada regimento, fondis Esp. grupeton en la tendaro Cazes.

Ĉeĥoslovakio.

La 30. 4. publike paroladis en Cervený Kostelec f-ino J. Šupichová, faka instruistino el Praha; la 6. 5. ŝi paroladis en la Unuiĝo de Ĉsl. Instruistinoj en Praha; rezultato: kurso por instruistinoj.

Pri Esp. movado en Ruslando

ni ricevis lastatempe multajn raportojn, kiujn ni pro manko de loko bedaŭrinde ne povis publikigi.

En Moskvo okazis la 6. marto lekcia-disputo pri Esperanto, ĉe Politeknika Muzeo. Oratoris diversaj eminentuloj. Gebinduloj kantis la „Esperon“. Ĉeestis ĉ. 400 personoj.

En Astrahan funkciaj du pagataj Esp. kursoj (honorario por tuta kurso unu orvaluta rublo); gvidas s-ano Riĉkov kaj Averin. Kursanoj deziras korespondi (adreso: Esperanto, Astrahanj, Moskovskaja, lernejo I-grada n-o 44, 2-a etĝ.)

kanto de la neceso, la unika kaj neanstataŭebla melodio.

Tie, kie ĉeas la ŝtato, — jen rigardu, fratoj! Ĉu vi ne vidas ĝin, la ĉielarkon kaj la pontojn de la superhomo? —

Jen kiel parolis Zarathustra.

* * *

Traduko el la originalo.

La vera magio.

Ĉi tio okazis vespere ĉe Kristnaska festo. Vilĉjo sidis en la unua vico de seĝoj.

„Nenia trompo,“ diris la jonglisto. „Jen la vera magio,“ kaj sin klinante li metis la unuan kaj la dikan fingrojn sur la supron de la kapo de Vilĉjo kaj komencis eltiri longajn spiralojn de verda papera rubando. Vilĉjo stariĝis, kaj la papero falis ĉiufanken. Sed la jonglisto eliris pli kaj pli multe, ĝis vidiĝis granda amaso. Baldaŭ Vilĉjo sin trovis preskaŭ kovrita per la rubandaĵo, tiel ke li estis devigata elrampi kun peno.

Tuj kiam li elrampis, li aŭdis, ke la jonglisto diris al la knabineto sidanta apud li:

„Permesu al mi, vi faligis vian donacon el magilando,“ kaj tuŝinte per la unua kaj la dika fingroj la plankon, li eliris el la tapiŝo pupeton surŝutitan per verdsteletoj.

„Prenu ĝin, karulino mia,“ li diris. Sed kiam la knabineto stariĝis kaj etendis al ĝi la brakojn, jen, ĝi jam malaperis!

„Ĝi sidas sur via seĝo,“ diris la jonglisto. Kaj tiel efektive estis!

„Kiam vi premas ĝin,“ klarigis la jonglisto, „ĝi diras magilingve: „Lernu mian lingvon.“ Kaj tiel efektive okazis!

* gregoj: a.: herd (gregarious); f.: troupeau (grégaire); g.: Herde; lat.: grex. Intence mi evitis la vorton „aro“ aŭ „brutaro“, kiu ne reproduktas la veran sencan Rim. de l' trad.

Memortabulo pri D-ro Zamenhof.

Polaj Esp. Societo, kiu okazigos la unuan tutpolan kongreson de Esperanto en majo en Warszawa, intencas fiksi specialan memortabulon al domo, kie loĝis d-ro Zamenhof plurajn jarojn ĉe Dzikowa n-o 9; ĝi estos farata en la nomo de la pormonumenta komitato.

Libera Urbo Fiume.

S-ano Teodoro Kovacs komencis trian kurson por fervojistoj.

Malbonvalutuloj atentulo!

Jam la 1. aprilo la kostoj por presoj, papero ktp. altiĝis je ĉ. 30%, kaj la 1. majo ili denove altiĝis je ĉ. 30%. Krom tio post 1. julio grave altiĝos la afranka tarifo. Do ni estas devigataj altiĝi niajn prezojn por ĉiuj malbonvalutaj landoj.

De n-o 86 validos jenaj prezoj: por germanoj, baltoj kaj balkananoj 4 gmk., por rusoj 2 gmk., por hungaroj 10 h. kr., por poloj 50 pmk. kaj por aŭstroj 70 aŭstr. kr. po numero. — Por anoncoj validos jenaj prezoj po 20 vortoj: por germanoj, baltoj kaj balkananoj 30 gmk., rusoj 15 gmk., hungaroj 75 h. kr., poloj 350 pmk. kaj aŭstroj 500 aŭstr. kr. — Anoncoj kostos po cm² 5 gmk.

La venonta numero estos 6-paĝa

Speciala Numero pri la Nacia Ekspozicio Memoriga de la I-a Centjaro de l' Brazila Sendependeco, kun multaj ilustraĵoj. Ĝi estos senpage sendata al ĉiuj komercaj ĉambroj, ĵurnaloj, gravaj firmoj, societoj ktp., kiuj ĝin petos de la administrado de ET.

Donacoj por la Monumento.

Pro manko de loko ni ne povas publikigi la plenan liston de la donacintoj. Ĝis aprilo 1922 estis enpezitaj la jenaj sumoj: 62.12.8 sterl. pund., 15 sved. kr., 100 lir., 1250 gmk., 99.114.30 pmk., 105 sviz. fk., 130 fr. fk., 20 b. fk., 20 pes., 2160 kr. aŭstr., 1 dol., 1 hfl., 2450 kĉ. — La sumo kolektita ĉe la Praha kongreso kaj deponita en banko tiea estas ĉ. 4000 kĉ. — Krom tio estas promesitaj 30 sterl. pd. de anglaj samideanoj kaj 20000 pmk. de UEA. — La profito de la postkongresa kunveno en Budapeŝt de tiea Esp. societo estas 500 hung. kronoj.

Atentigo.

Pro instalo de novaj listoj, kartoteko ktp. ni ne povis ĝustatempe admoni en la lastaj semajnoj la abonantojn, kies abono estas finiĝonta. Ni petas la koncarnatojn sendi novan sumon por sia abonkonto, por seninterrompe ricevi ET.

Gazetaro.

NEDERLANDO. Dum aprilo oni nombris 77 artikolojn pri Esperanto en la nederlanda gazetaro.
FINNLANDO. Dum marto aperis 66 artikoloj pri Esperanto en 32 finnlantaj gazetoj.
School en Huis (Lernejo kaj Domo), Nederlando, 29. 4. (Esp. en Lernejo, de H. Blok.)
Nieuwe Hengelosche Courant, 15. 4. (Pri konferenco en Genève), 22. 4. (Pri subvencio de Finnlando al la XIV-a.)
New York Herald, 2. 4. (Instruado de Esp. en Milano.)
Sheffield Weekly News, enhavas konstantan pri-kaj-en-Esp. rubrikon de s-o Merchant.
Scotsman Edinburgh, 21. 4. (Art.)
Dunfermline Press, 15. 4. (Pri instruado de Esp.)
Edinburgh News, 21. 4. (Progreso de Esp.; anoncas, ke petskribo pri instruado de Esp. estas sendita al Ligo de Nacioj, subskribita de l' urbestro de Edinburgh, de la direktoro de l' instruada fakto, de la prezidanto de l' komerca korporacio kaj kelkaj universitataj profesoroj.)
Daily Telegraph, London, 28. 4. (Pri Brita Esp. Kongreso)

Subite mallumiĝis, kaj Vilĉjo povis apenaŭ vidi la jongliston, kiu tien kaj reen svingadis sian magivergon.

"Nenia trompo," li diris. "Jen la vera magio." Iom post iom Vilĉjo vidis apud la jonglisto globegon tiel altan kiel la jonglisto mem. Jen la globego eklumis, vidigante sur si ĉiujn landojn de la tera globo klare desegnitajn per diversaj koloroj, kaj ĉiun marojn per pala bluo. Ĝi ŝajnis kvazaŭ granda lampiono kun lumigilo interne.

"Ho!!!" ekkriis ĉiuj infanoj vidante, kiel bela ĝi estas.

La jonglisto, kiun oni apenaŭ povis vidi en la duonlumo, montris supren per la fingro, kaj malrapide unu pale-verda stelo elvenis el spaco, kaj dum ĝi iom post iom ŝvebis planken, la jonglisto kaptis ĝin per la unua kaj la dika fingroj. Li postenigis la brakon kaj jetis la stelon al la globego. Ĝi falis sur parton de Rusujo kaj etigis ĝis brila punkto de lumo.

"Tio estas la stelo de la magia lingvo," diris la jonglisto. "Ĝi falis sur la provincon Grodno en Rusujo. Ĝi estas la stelo de la Esperantistoj."

"Nenia trompo," li ripetis. "Jen la vera magio!" Kaj dum li parolis, centoj da verdsteletoj aperis en la aero, ŝvebante ĉirkaŭ lia kapo. Li ree kaj ree kaptadis ilin kaj jetadis ilin al la globo, kie ili grupiĝis arete.

"Ili estas la verdsteletoj portotaj de la Esperantistoj," diris la jonglisto. "Jen kelkaj en Ĉinujo, jen en Japanujo, kelkaj en Egiptujo, Aŭstrio, Ameriko kaj tra la tuta vasta mondo."

Vilĉjo rigardis kaj vidis, ke tiel efektive estas. Eĉ en Siberio li vidis la verdan stelon.

"Jen, ĉu vi vidas jenan tre brillan punkton?" demandis la jonglisto, montrante per la magivergo al loko en Francujo, kiu brilis hele. "Tio estas areto da verdsteletoj de Esperantistoj ĉe ilia unua kongreso en Bulonjo."

Hull Daily Mail, 22. 4. (Progreso de Esp.)

Pri la konferenco en Genève raportis anglaj ĵurnaloj: Newcastle Daily Chronicle, 25. 4., Examiner de Huddersfield, 24. 4., Birmingham Mail, 19. 4., The Times, 29. 4., Nottingham Express, 19. 4.

L'Index des Industries du Cuir, Paris, majo. (Art. "Esp. kaj la batalo de la lingvoj"; Esp. kroniko.)

Le Lyon Républicain, 8. 5. (De Genova ĝis Genève, favora art. de s-o Antonelli, prof. de juro en la Universitato.)

Il Piccolo, Milano, 24. 4. (Progreso de Esp.)

Il Maglio, Torino, 6. 5. (Art. pri Esp.)

L'Unica Cattolica, Firenze, 11. 5. (Art. pri Esp., de Corrado Grazzini.)

Zentralblatt für den deutschen Holzhandel, Stuttgart, 28. 4. (Represas germanlingvaj artikoloj pri fando de ligno el nederlanda "Hout", kiu ĝin represis el ET.)

Allgemeine Zeitung, München, 30. 4. (Art. pri Franclando kaj Esp.)

Unser Volk, Krefeld, 14. 5. (Esp. angulo.)

A B C, Madrid, majo. (Kun granda ilustraĵo pri Esp. konferenco en Genève.)

Piomienie, Kraków, 25. 4. (Ilustr. revuo, kun art. pri Esp., de S. Grenkamp.)

(Fot. „Studio“, Varsovio.)

La Tombo.

(El la memorlibreto „La Lastaj Tagoj de D-ro L. L. Zamenhof“.)

Nekrologio.

La 1. majo mortis en Dijon, Francujo, s-ano René Benoit,

eks-direktoro de la Internacia Oficejo de Pezilo kaj Mezuriloj, membro-korespondanto de la Akademio de Sciencoj, eks-prezidanto de la Internacia Scienca Asocio Esperantista. Li lernis efektive Esperanton kaj helpis al la propagando. Dum la lastaj jaroj malsano ne permesis al li labori.

En Torino, Italujo, mortis la 5. majo Renatina Broglio,

juna filino de nia s-ano Broglio Beniamino, prezidanto de Itala Fervojista Asocio, Corso Peschiera 183.

La 9. majo mortis en Sofia nia kara s-ano Hristo Dubarov post unumonata malsano.

Dum Vilĉjo rigardis, la steloj tre multe lumis, kaj poste ili disigiĝis kaj foriris al diversaj partoj de la globo. Tiam la jonglisto pli kaj pli rapide kaptadis steletojn el spaco, kaj jetadis ilin al la globo. Pli kaj pli rapide moviĝis lia brako, ĝis ĝi moviĝis tiel rapide, ke oni ne povis ĝin vidi; nur fluon de verdaj steloj pluvantaj al la terglobo.

Subite la fluo ĉesis. „Nun mi montrus al vi Alicion," li diris. „Jes, la saman Alicion, kiu vizitis Mirlandon."

Vilĉjo vidis sur la nigra kurteno malantaŭe vivantan bildon de Alicio. Ŝi portis helan verdan stelon sur la vesto, kaj ŝi skribis leteron. Baldaŭ ĝi estis finita, sigelita kaj pošmarkita; ŝi aeren jetis ĝin, kaj iel ĝi forlasis la bildon, ŝvebis ĉirkaŭen kaj falis en la manon de la jonglisto. „De Alicio al sia japana amikino, kiu portas la verdan stelon," li diris jetante ĝin globen. Ĝi falis en Londonon, kaj poste moviĝis tien kaj reen sur la globo, ĝis ĝi venis al Japanujo. Subite ĝi saltis elglobe kaj flugis jonglisten.

La bildo kun Alicio malaperis, kaj jen aperis alia bildo, en kiu vidiĝis japanineto. Ŝi etendis la manojn jonglisten, kaptis la leteron, kiun li jetis al ŝi, malfaldis ĝin kaj komencis legi.

"Nenia trompo!" diris la jonglisto. "Jen la vera magio. Alicio korespondas kun infanoj en ĉiuj landoj per la magilingvo Esperanto."

La bildo malaperis, kaj multe da verdsteletoj disflugis ĉirkaŭen, svarmante kaj brilante. Fine ili venis en la manon de la jonglisto, kaj li ĝentile jetis ilin al la infanoj, dirante:

"Nenia trompo, jen por vi la vera magio, unu steleton donace por ĉiu el vi, unu vere magian steleton."

Fariĝis paŭzo. Fine li diris: "Mi esperas, ke ĉiu el vi jam havas la verdan steleton kaj la magian lernolibron."

Recenzejo.

LIBROJ.

LA PATRO. Skizo kontraŭmilita de Leonh. Frank. Internacia libretaro n-o 1. 16 pĝ. kaj kovrilo. Paulus-Eldonejo Graz, Karmeliterplatz 5. Prezo 2 gmk.

FOR LA NEŬTRALISMON! De Sennaculo. 16 paĝa broŝuro. Eldonis Sennaculo Asocio Tutmonda, 23 rue Boyer, Paris 20. Prezo 0,50 fk. Specialaj prezoj por malbonvalutaj landoj.

KIEL ONI FONDAS KAJ ORGANIZAS ESPERANTAN GRUPON? Kun aldono de statutoj por Esperantaj grupoj. De Hanns Sappl. Dua, plibonigita kaj pligrandigita eldono. Paulus-Eldonejo Graz. Prezo 3 gmk.

DAS WELTSPRACHENPROBLEM UND DIE KATHOLISCHE KIRCHE. De Hanns Sappl. 24-paĝa broŝuro. Paulus-Eldonejo Graz. Prezo 3 gmk.

ESPERANTIDA. Fundamento trilingva de la lingvo Esperantida (dialekto de Esperanto). De Antido. Eldonejo Forum. Neuchâtel et Paris, 33 rue de Sein.

PROPAGANDILOJ, AFIŝOJ ktp.

FOIRO DE PARIS. Grandformata (76 x 106 cm) diverskolora afiŝo prezentanta rajdantan heroldon. Kun Esperanta kaj franclingva teksto. Adreso de la foira administracio: 8, Place de la Bourse, Paris.

ESPERANTO UND DIE NEUE ZEIT. Efika moderna afiŝo pri propaganda parolado de prof. Ledermann en Nürnberg. Kvarangulo, ĉ. 61 x 61 cm.

PROPAGANDILO: Internationale katholische Zusammenarbeit und internationale Verständigungssprache. 8-paĝa. Eldonita de Paulus-Verlag Graz.

GAZETOJ.

Espero Katolika. Majo. Adreso: Udenhout, Nederlando. Ni ĝojas, ke fine la polemikoj kontraŭ lka kaj ties gvidantoj ĉesis, kaj ke nun la paĝoj de E K. estas plenigitaj de bona kaj interesa enhavo. En ĝia nuna formo oni povas varme rekomendi la revuon al katolikoj kaj al ĉiuj interesataj pri la Esp. movado inter katolikoj.

Sennaculo Revuo. Majo. Adreso: 177, rue de Bagnolet, Paris 20.

Bulletin de la Société Française pour la Propagation de l'Espéranto. 1. majo. En franca lingvo, kun aldono en Esperanto.

Esperanta Ligilo. Aprilo. Sonne der Wahrheit. Organo de la germana Bahal-Asocio. Kun artikoloj pri resp. en Esperanto.

Verda Utopio. Marto. Esperanta Finnlando. Aprilo. Berliner Esperanto-Mitteilungen. 5. majo. Esperantista Junularo. Aprilo-majo.

France-Esperanto. Majo. Holanda Esperantisto 11. majo. Esperanto. Majo. (Kun detalaĵaj raportoj pri la Konferenco en Genève.)

Bizantio. Jan.-febr. Katolika Mondo. N-o 9. Esperantida. Aprilo.

Kupon-kartoj.

Vendo-kondiĉoj por agentoj kaj kunhelpantoj.

1. La ricevanto de la kupon-kartoj estas respondeca al la Organiza Komitato por la valoro de la kuponkarto en la naĉa mono kiel fiksita de la Komitato kaj presita sur la dorso de ĉiu kupon-karto.
2. Nevenditaj kuponkartoj estas resendebaj al la Organiza Komitato, sed la Komitato ne akceptos deŝiritajn kuponojn.
3. Agentoj havas plenan rajton transdoni la kupon-kartojn al subagentoj por disvendo, sed per tio ili ne transdonas la respondecon por la valoro de la transdonitaj kartoj, kiu ĉiam restas kun la agentoj.
4. Ĉiu sub-agento estas respondeca nur al sia superagente kaj rilatas nur kun li, ne kun la Organiza Komitato.
5. La kupon-karto aŭ la kupono estas la solaj kvitancoj donotaj al la pagintoj.
6. Ĉiu agente sendas ĉiumonate al la Organiza Komitato raporton pri la progreso de la vendado kaj kontoeltiron.
7. Post disvendo de 5 kupon-kartoj la agente estas devigata sendi la monon al la Honora Kasisto de la Org. Kom. (s-o advokato Wm. Page, 31, Queen Street, Edinburgh, Skotlando), aŭ deponi ĝin en bankon aŭ ĉe persono difinita de la Organiza Komitato.

"Ne. Ni tute ne havas," ekkriis Vilĉjo kaj ĉiuj infanoj.

"La steloj estas sur viaj vestoj, kaj la libretoj en viaj poŝoj," diris la jonglisto.

"Tiel efektive estas," kriis Vilĉjo kaj la aliaj, kiam ili rigardis al la vestoj kaj palpis la poŝojn.

Tagulo.

Fremduloj.

Ili vivis kune dum tridek jaroj, tagon post tago, ĝis ili ambaŭ havis grizajn harojn kaj alprenis similajn trajtojn.

En infano post infano ili miksis siajn animojn, sian sangon kaj siajn karakterojn. Sen parolo ili bone komprenis unu la alian.

Kiel ordinare, la infanaro iris for en la vastan mondon. Ambaŭ ili sidas solaj kaj atendas la finon. Iunokte li kuŝas sendorma kaj aŭdas ŝian spiron.

La „Granda Urso" migras sur la ĉielo, kaj la lumo estingiĝis. Kuŝante en sia soleco, li sendas stajn pensojn ĉi tien kaj tien.

Fine li sidigas kaj eklumigas kandelon, ĉar li estas malkvieta, kaj lia animo estas sola.

Li flustras: „Kiu vi ja estas, jen, vi dormantino?"

UEA-membro 11774.

La ruza paroĥestro.

De D-ro Joh. Ev. Schweiker.

Dum la lasta militempo la kampuloj de paroĥa vilaĝo estis preskaŭ ĉiuj sindonaj al la malvirto de avido. Tial ilia paroĥestro jam delonge estis dironta tre severan predikon al ili pri tio. Sed estis tre malfacile realigi tiun ĉi intencon; ĉar preskaŭ neniu vizitis la preĝejon, malpleje la avidaj.

8. Agente deprenas de la sumo kolektita ĉiun poŝt-kaj aliajn elspezojn rilate al la disvendo de la kupon-kartoj aŭ deprenas 10% de la tuta sumo kolektita, se li tion deziras.

9. La Organiza Komitato rezervas al si la rajton, en sia bontrovo, elstrecki la nomon de agentejo ne plenumanta la suprajn kondiĉojn, kaj anonci la faktajn Esperantaj gazetoj. Kontraŭ tio la agentejo havas nenian leĝan aŭ alian plendon.

10. Grava estas, ke la nomo kaj adreso de ĉiu aĉetanto de kupono aŭ tuta kupon-karto estu registrita ĉe la agentejo kaj sendita al la Organiza Komitato kun la sumo kolektita.

11. Personoj, kiuj jam pagis rekte al la Honora Kasisto, rajtas ricevi kuponojn ĝis la valoro de sia pago, se ili peras tion al la Organiza Komitato, sed ne al la agentejo.

Valoro de unu kupon-karto.

Aŭstrujo kr. 10000, Baltaj ŝtatoj (Estonujo, Latvuj, Litovujo) germ. mk. 500, Belgujo fk. 40, Britujo kaj Kolonioj ŝil. 20, Bulgarujo lev. 400, Ĉeĥoslovakujo kĉ. 150, Danujo kr. 20, Finnlando mk. 150, Francujo fk. 40, Germanujo mk. 500, Hispanujo pes. 25, Hungarujo kr. 1000, Jugoslavujo din. 100, Italujo lir. 60, Japanujo jen. 10, Nederlando guld. 10, Norvegujo kr. 20, Pollando mk. 6000, Portugalujo esk. 30, Svedujo kr. 20, Svislando fk. 20, Usono kaj Kanadujo dol. 5.

La valoro de ĉiu kupono estas en ĉiu lando, 20-ona parto de la tuta kupon-karto, laŭ la supre fiksita sumoj.

Sole la Organiza Komitato havas la rajton ŝanĝi la suprajn monvalorojn laŭ la ŝanĝoj de la monkurzoj. Ĉiuj tiaj ŝanĝoj estos anoncataj en la Esperantista Gazetaro.

Debranĉo kaj sendu kun postulo por la kupon-kartoj!

Al la Organiza Komitato de Tutmonda Monkolekto por Monumento al D-ro L. L. Zamenhof.

Bonvolu sendi al mi poŝtrevene afrankite

kupon-kartojn por disvendo en la

Regiono, Federacio

, Urbo

Mi entreprenas plenan respondecon por la kupon-kartoj kaj ilia valoro, kiun fiksis la Organiza Komitato, akceptas la vendokondiĉojn de la Organiza Komitato, kaj promesas sendi la monon de post vendo de la kupon-kartoj, aŭ resendi ilin al vi. (Kuponoj deŝiritaj de la kartoj ne estas resendebaj.)

Skribu klare kaj detale!

Subskribita de .....
Dato .....
Plena adreso .....

Referenca subskribo de Delegito de UEA aŭ de iu alia bone konata Esperantisto.

Nomo .....

Adreso .....

Debranĉo kaj sendu kun postulo por la kupon-kartoj!

Junularo.

Asocio de Junaj Germ. Esperantistoj

okazigas sian unuan unuĝo-tagon la 6. junio en Breslau, Semnargasse, Vinzenzhaus. Adreso: E. Habellok, Breslau, Schleiermacherstr. 19.

Post longedaŭra meditado la pastro havis fine originalan ekpenson. Li fiksis grandan, tre videblan afiŝon sur la preĝeja pordo, kaj tie oni povis legi la vortojn: „Al aviduloj la eniro estas malpermesita!"

La sekvo estis, ke la sekvintan dimanĉon la diservo estis multnombro vizitata; ĉar neniu volis esti rigardata kiel avida homo.

Plena de ĝojo pro la prosperinta ruzo la paroĥestro supreniris al la predika katedro kaj nun diris sian bone preparitan tondroparoladon antaŭ la kampuloj, sen suspekto kaj atente aŭskultantaj. Multaj el la aviduloj sentis dum la prediko, ke ili kvazaŭ „rampis sur la gluon" kaj mallevis la rigardon teren. Sed ĉu la punparolado ankaŭ kaŭzis la deziran efektan en ili, ne estas certe; tamen ni supozu tion por ilia honoro.

*) germanismo = lasis sin superruzi.

Lulkanto. B. W. Reich, New York.

Dormu, dormu, kara filo,
Vi ja estas la sunbrilo
De la patro kaj patrino,
Kiu amas vin sen fino.

Vizaĝeto via bela
Ja similas al angela,
Kaj gesteto ĉiu via
Estas ĉiam tre gracia.

La rideto via ĉarma
Igas nian koron varma,
Kaj plej granda nia ĝojo
Estas sur la vivovojo.

La okuloj viaj brilaj,
Al la steloj tre similaj,
Mensan lumon elradias
Kaj ĉielon harmonias.

Komerca kaj Industria Ekspozicio Wilhelmshaven-Rüstringen

Junio 1922

Junio 1922

kun fako por Esperanto

Foir-Oficejoj, firmoj kaj ĉiuspecaj entreprenoj komercaj kaj industriaj bonvolu sendi katalogojn kaj aliajn presadojn al la suba adreso:

BERNHARD EDEN, Delegito de UEA, WILHELMSHAVEN, Kielerstr. 28, I.

Por ĉiu homo

estas utile scii la signifon de sporto, komparata kun fizika laboro. Tion klarigas verko

La malbonaj flankoj de sporto

kiel anstataŭaĵo de fizika laboro.

1 ekz. kosta frankite: 0.75 franc. aŭ belg. fl., 0.50 sviz. fl., 1.25 ital. lir., 3.50 kĉ., 0.25 sved. kr., 3.25 finn. mk., 17 germ. mk., 20 est. mk.

Mendu ĉe

J. Vahkerl, Tallin, Estonio. Luisentali 5-11.

Por angloj, belgoj, ĉeĥoslovakoj kaj francoj ĝi estas mendebila en ilia lando. — La adreso: Brita Esp. Asocio, 17, Hart Street, London WC1 — Frans Schoofs, Kleine Beerstr. 45, Antwerpen. — Bohema Esp. Servo, Moravany — L. Glodeau, 177, rue de Bagnolet, Paris 20. — Pri prezo oni demandu tie.

Tutmonda Monkolekto

por Monumento al D-ro L. L. Zamenhof.

Aprobata de la XIII-a Kongreso de Esperanto en Praha 1921.

Por doni al ĉiu Esperantisto kaj kunsimpatianto tra la tuta mondo la oportunon almeti almenaŭ unu brikon al la Monumento de la Aŭtoro de Esperanto, la Organiza Komitato bezonas la kunhelpon de multaj fidindaj samideanoj en ĉiuj partoj de la terglobo. Ilia devo estos disvendi la kupon-kartojn preparitajn por tiu celo, laŭ la plano decidita.

Bonvoluloj estas petataj, sendi al la Honora Sekretario J. D. Applebaum, 11 Mayville Rd., Mossley Hill, Liverpool, Anglujo, la mendilon sur pago 3, kiam ili skribas.

Mondonacoj por tiu celo estu sendataj rekte al la Honora Kasisto, Advokato Wm. M. Page, 31 Queen Street, Edinburgh, Skotlando.

Anoncetoj.

Familiaj anoncetoj senpage. Aliaj anoncetoj (nur akceptataj por minimume du sinsekvaj enpresoj) kosta po du enpresoj kaj po 20 vortoj 0.20 dol., 0.50 fl., 1.00 n. d., 1.00 fl., 1.00 sviz. fl., 1.00 pes., 2 franc. aŭ belg. fl., 5 lir., 7 fmk., 8 kĉ., 30 gmk., 75 hung. kr., 550 pmk., 500 aŭstr. kr., internacie 5 e. amp. resp. kup.; ĉe rektaj abonantoj ni deprenas la pagon por anoncetoj laŭdezire de la abonkanto, de aliaj ni enpresas anoncetojn nur post antaŭpago. — Anoncetoj devas alveni 10 tagojn antaŭ publikigo.

DANKO. Kiel administrinto de Esperanta Biblioteko en Saratov mi esprimas koran dankon al f-ino NELLA BOON kaj s-o J. Ravestein, del. de UEA, en Hago, pro ilia koraŭsa helpo al Saratova Esperantistaro per alsendo de pakafeto kun nutraĵoj; ĝi estas bone ricevita kaj donita al f-ino Ananjeva, E., kiu lastatempe laboris en la biblioteko, ekmalisante je ekzantema tiŝo kaj erizipelo, sed nun resaniĝis. Al ŝia familio la donaco estis memorinda pruvo pri la frateco, kiu kunligas la diversnacajn Esperantistojn. — Moskvo, 29. 4. 22. — V. Polakov.

ALVOKO. Interesajn sciigojn por la gazetaro petas la Hungarlanda Esperanto Servo, sendi de nun al adreso de s-o Endre Hevesi, Budapest VI, Terezkörút 30. — Ni serĉas en ĉiuj gravaj lokoj seriozajn, konstantajn raportantojn. — Etilka propagandmaniero por Esperanto. Imitu ĝin!

AMSTERDAM. Fraŭlo serĉas en Amsterdam amikon kun veterulo kaj sportamanton. — Leteroj al 23, M. H. Trompsstraat, Amsterdam.

LETERVESPERO. Esperanta Klubo en Split (Jugoslavio) aranĝas la 2 junio poŝtkart- kaj letervesperon por korespondantoj el Eŭropo kaj la 17. julio por korespondantoj el aliaj mondpartoj. Komprenable ĉiu sendonto ricevos respondon. Adreso: Palmira 9, Split, Jugoslavio, ĉe la prezidanto s-o Rupčić.

APPLETON'S ANNUAL CYCLOPAEDIA. New York. New Series I-XVII, Reg. kaj anglajn librojn astronom. filosof. vendas Eklezia Kons. Becker, Breslau 1, Alibüsserstr. 34, Germanujo.

VIDAJKARTOJ. Mi povas liveri al vi 40 belajn, kolorigitajn, malsamajn, neuzitajn vidajojn el Bratislava kun 3 diversaj, bildflanke surgluitaj poŝtkartoj, por 1 dolaro, 2/2 guldenoj, 5 sviz. fl. aŭ samvaloro. — Mi petas ankaŭ korespondadon kun la tuta mondo. — Johano Hamvai, Bratislava, Schöndorferg. 53, Ĉeĥoslovakio, membro de UEA 17902.

GERMANA FRAŬLINO el Ĉeĥoslovakujo, instruistino por franca kaj angla lingvoj, muzikema kaj fervora Esperantistino, serĉas postenon en Anglujo aŭ Francujo dum la libertempo (julio-aŭgusto, eŭil. septembro). Gesamideanoj estas petataj atentigi pri kvalifikaj pozicioj (ankaŭ el naciaj ĵurnaloj). Proponojn bonvolu direkti al s-ino Therese Melzer, Hohenelbe 153, Ĉeĥoslovakujo.

GEJUNULOJ VERKEMAJ! Aliĝu al manuskripto rondiranto „Junula Revuo“! Sendu kunlabore literaturajn, precipe originalajn! Postulu informojn kontraŭ respond-kupon. Adresu al s-o H. Seppik, Maneŝi 7-12, Tallinn, Estonujo.

HENNI GOEDEKE
AUGUST JUNKER-
GEFIANĈOJ
Essen Carmerstr. 37 Köln Hohestr. 26
Majo 1922

Butin & Jung
Esperanto-Eldonejo
Godesberg a. Rh. (Germ)
P. ŝtĉek-Konto Köln 92036

Verkoj por instruado kaj ekzercado:
Privat, Kurso lernolibro.
Privat, Karlo, facila legolibro.
Möbusz, Dokumentoj de Esperanto (Informilo pri la historio kaj organizo de la Esp. movado).
William, Legolibro (Internacia anekdotaro).

Mendojn oni direktu nur al nia firmo en Godesberg; la eldonejo de ET ne plenumos mendojn por ni.

Ni liveras ĉiujn haveblajn Esperantaĵojn.

Por plisimpligi la pagmanieron, ni rekomendas, precipe al eksterlandaj mendoj, la malfermon de konto ĉe ni.

Lustroj el Kristal-vitro

Ernst L. Hettich Nachf. Freiburg i. Br. Germ., Rheinstr. 60.

Eksporto al ĉiuj landoj.
Kapablaj reprezentantoj serĉataj.

ATENTU! Kolektantoj kaj amatoroj, mi volas vendi kelkajn interesajn kolektaĵojn po 72 fotografajoj laŭ historiaj motivoj. („La Inquisition“, teruraj turmentoj al junaj knabinoj.) Prezo je demando Alfred Menke, Postfach 513, Bremen, Germ.

KABE, INTERNACIA KRESTOMATIO. Prezo 40 gmk. inkluz. rekomend. forsendo. Eldonejo „Esperantista Voĉo“, Jaslo, Pollando; ĉiuj Esp. libroj riceveblaj; poŝtĉek-konto Leipzig. n-o 89775.

RUSOJ ATENTU! Kie troviĝas nun s-ano Tadeosjane? Lia adreso antaŭ 4 jaroj: Odesa, ulica Poltavskoj Pobedi, uĝol Greĉeskoj dom n-o 17, kvartira n-o 17. — Skribu al s-o Leib Contarj, del. UEA, Cauŝani-Noi, Besarabio, Rumanio.

500 ADRESOJ DE JAPANAJ KOLEKTANTOJ de poŝtkartoj ilustritaj, poŝtkartoj ktp. estas aldonitaj al BES-adresaro (4-a eldono) aperanta en majo 1922. Prezo: 1.50 sviz. franko. Sendu bankbiletojn aŭ neuzitajn poŝtkartojn! Por Aŭstrio, Polio, Rusio 50% valutrabato. Mendu ĝin tuj, se vi volas certe havi BES-adresaron! Karel Jelinek, Poŝtako 60, Vinohrady, Ĉeĥoslovakio.

SIGELMARKOJN Esperantistojn, insignojn, kaŭĉukajn stampilojn por societoj, poŝtkartojn liveras tuj Jozefo Kocotrek, gravuristo, Wien X, Artharberplatz 3-14. Oni korespondas en lingvoj: ĉeĥa, germana, rusa kaj Esperanta. Postulu specimenaron de Esperantaj sigelmorkoj kontraŭ 2 respond-kuponoj.

ET n-oj 5 kaj 6 dezirataj. Faru proponojn al s-o Frans Schoofs, 45 Kl. Beersstraat, Antwerpen, Belg.

Korespondo kaj Interŝanĝo.

F-ino Heleno Rössler, Timiŝoara, Rumanujo, IV. Bulev. Berthelot, deziras korespondi per ilustritaj poŝtkartoj (bfl.) kaj interŝanĝas poŝtkartojn kun la tuta mondo.

Kiu sendas 50-100 poŝtkartojn de sia lando, ricevas la saman kvanton ĉeĥoslovakajn de Bruno Gahler, Trautenau, Anastasiuŝg. 3, Ĉeĥoslovakio.

F-ino Irja Mäkelä, 15-jara liceanino, P. Rautatiekatu 15 A, Helsinki, Finnlando, deziras korespondi.

S-o Olavi Parkkinen, Laiurinkatu 15-12, Helsinki, Finnlando, deziras korespondi kun skolt(in)oj, interŝanĝante poŝtkartojn kaj skoltajn fotografiojn.

S-o A. J. Juvanen, 17-jara liceano, L. Kaiyopuistok. 4 (dum somero: Malm, Boxbacka), Helsinki, Finnlando, deziras korespondi per poŝtkartoj ilustr. kaj leteroj.

Pli malkare ol ĉie. — Kontraŭ referencoj ni forsendas poŝtmark-elektojn. Liverblaj de ĉiuj landoj, speciale polaj, ukrainaj, rusaj ktp. Al demandoj aldonu por respondo. Eldonejo „Esperantista Voĉo“, Jaslo, Pollando.

21-jara idealisto deziras korespondi pri socialista junularo, elmigrado, per poŝtkartoj kaj leteroj, precipe kun fraŭlinoj. Josef Eder, Lankowitz 100, I., Silliro, Aŭstrio.

S-o Nikola Ivanov, str. Regentska 79, Sofia V, Bulg., deziras korespondi kun gesamideanoj ĉiulandaj per leteroj kaj ilustr. poŝtkartoj.

Nederlanda Esperanta Komerc-Oficejo
(Nederlandsch Esperanto-Handelsbureau)
Diergaardelaan 64, Rotterdam (Hollando)

Tradukas cirkulerojn, komercajn leterojn ktp. el Esperanto en nederlandan lingvon, kaj sin ŝarĝas per la dissendo de cirkuleroj.
Prokuras komercajn adresojn.
Prizorgas la anoncadon en Nederlando.
Interrilatigas kun nederlandaj komercistoj kaj industriistoj.
Sciigas la kurzojn de valutoj kaj valornaperoj

Unuaranga
HOTELO VICTORIA
BYDGOSZCZ-BROMBERG
(Polujo) apud la Stacidomo
rekomendas sin al la Publiko.

Restoracio:
Vinejo. Renkontejo por Fremduloj.

La Interŝanĝo

Franca kaj Esperanta revuo ilustrita por korespondantoj, interŝanĝoj kaj komercaj interrilatitaj aperas sep fojojn jare, estas 32- aŭ 40-paĝa, ne enkalkulante la liston de la aliĝantoj sendatan nur al la abonintoj.

Jara abonprezo: 10 francaj frankoj.
Specimena n-o: 1 franca franko aŭ 4 respond-kuponoj.

A. Bonnefous, Direktoro, Béziers (Hérault), Francujo, 3, rue du Capus, et 22, rue Viennet.

S-o D. Grasiani, bul. Dondukov 46, Sofia, Bulg., interŝanĝas neuzitajn poŝtkartojn kaj monbiletojn kun ĉiulanduloj.

M. J. Peukert, Komotau, Ĉeĥoslovakio, sendas 35-50 malsamajn poŝtkartojn por sama kvanto el aliaj landoj, poŝtkartojn ilustr. (bfl.)

F-ino Sofi Hedlund, instruistino, deziras korespondadi per leteroj kaj ilustr. poŝtkartoj kun samideanoj de ĉiuj landoj. Adreso: Overkalix, Svedujo.

F-ino Ester Hellström, malsanulistino, deziras korespondi per leteroj kaj ilustr. poŝtkartoj kun samideanoj de ĉiuj landoj. Adreso: Overkalix, Svedujo.

21-jara sveda studento deziras korespondadi per leteroj kaj ilustr. poŝtkartoj kun gesamideanoj de la tuta mondo. Adreso: Erik Aspberg, Boden, Svedujo.

Gimm. instruisto Semiono Vinogradov, Malaja Peĉerka 16, N.-Novgorod, Rusio, deziras interŝanĝi poŝtkartojn ilustr. kun eksterlandanoj.

Kontraŭ 50-200 poŝtkartoj vialandaj mi sendos la saman valoron de aŭstria poŝtkartoj Rudolf Puchta, Wöllersdorf 2, Niederösterreich, Aŭstrio.

Gösta Henriksson, Nygård, Sandviken, Svedujo, deziras korespondi kaj interŝanĝi.

Ake Liljestrand, Karlslundsgatan 9, Örebro, Svedujo, interŝanĝas poŝtkartojn.

S-o J. B. E. de Koster, M. H. Trompsstraat 23, I., Amsterdam, Holando, deziras ŝanĝi poŝtkartojn ilustr. poŝtkartojn, fotografiojn kun bestoj kaj naciaj kostumoj.

Delattre, profesoro, 172, rue Wayez, Bruxelles, Belgio, sendas 50 aŭ 100 poŝtkartojn malsamajn — malnovajn, novajn — kontraŭ sama kvanto de alia lando.

F-ino Rita Vleugels, De Bosschaertstr. 74, Antwerpen, Belgujo, deziras korespondi kun samideanoj de ĉiuj landoj per poŝtkartoj ilustr. kaj leteroj. (19-jara fraŭlino)

F-ino Martha L'homme, 17-jara, Lange Van Peltstr. 43, Antwerpen, Belgujo, deziras korespondi kun gesamideanoj de ĉiuj landoj per poŝtkartoj ilustr. kaj leteroj.

Heinrich Raab, Bad Reichenhall, Germanujo, Kammerbothenstr. 4-III, deziras interŝanĝi poŝtkartojn kun ĉiuj landoj.

Alfred Kiehslich, lignaĵisto, Uhländstr. 22, Dresden, Germ., deziras korespondi kun samideanoj ĉiulandaj.

S-o N. V. Nekrasov, 1-a Tverskaja-Jamskaja, 35, kv. 5, Moskvo, Rusio, bezonas seriozan korespondadon kun Esp. literaturistoj pri la Esp. literaturo kaj speciale pri la moderna poezio ĉiulingva. — La temoj: 1. poezio nacia klasika, 2. poezio nacia de lasta horo, 3. poezio revolucia, 4. futurismo, ekspresionismo kaj aliaj ismoj, 5. intima literatura vivo, grupoj, rondetoj, kafejoj de poetoj, 6. lingva ekvilibrado de Esperanto, 7. originala romano pri Esperantista vivo, ktp. — La materialo de la reciprokaj leteroj skribindaj plej detale kaj riĉe ilustrindaj per modeloj kaj aliaj necesaj uzoza por diversaj studoj, artikoloj en naciaj revuoj literaturaj ktp.

Anatoll Volohev, Kambarovskaja 48, Pambov, Rusio, deziras korespondi.

Registrita Fabriksigno

Tantanello
Schutz Marke

N-o 242161

ERNST VANOLI
FREIBURG i. Br., Germ., Starkenstr. 19.
Fabrikado de novspecaj ludiloj.
Eksporto ĉiulanden. — Kapablaj reprezentantoj dezirataj.

Nederlanda Anonima Societo
Luksa-pano Fabrikoj
antaŭe Henri J. Carels.
50 Butikoj:
Den Haag, Haarlem, Amsterdam.
Lunĉejo Carels
(ĉefo: H.A. Scherwächter)
63 Weimarstraat, Den Haag.
Oni parolas Esperanton.

BRODAĴOJN DE ST. GALLEN
por tolaĵo unuakvalitajn vi aĉetas plej profitdane senpere ĉe la fabrikanto.
Postulu specimenojn!
Gottfried Schoch, St. Gallen-Ost, Sviz.,
Storchenstr. 31.

Eldonistoj!
La Societo Anonima „Centra Esperanto-Libreo“
Direktoro: s-o F. C. Koen
Bankastraat 2, a Hago (Holando)
petas eksterlandajn eldonistojn pri alsendo de unu specimeno de ĵus aperintaj bonaj Esperantaj libroj kaj sciigon de novaj represoj.
Esperantaj katalogoj estas petataj.

Anoncu en ET!!

Juri Valentinoviĉ Varankin, Rusio, N.-Novgorod, Mirono sickaja S. W. 9, deziras korespondi per ilustr. poŝtkartoj kaj interŝanĝi poŝtkartojn.

Poŝtkartoj de Litovio (Zeligovski), 500 ekzempleroj (tri specoj) 80 gmk., 1000 ekzempleroj 145 gmk.; ĉiuj eldonitaj poŝtkartoj en Litovio 195 gmk. — 50% antaŭpago. — L. Galinski, Sobieskiego 3, Bialystok, Polujo.

Henriko Seppik, Maneŝi 7-12, Tallinn, Estonujo, junulo 17-jara, deziras korespondi letere kun spertaj Esperantistoj pri literaturo, mitologio, popola vivo ktp.

Ni interŝanĝas poŝtkartojn: Rudolf Hampel, Trautenau, Frohnfestgasse 5; Hubert Laugner, Trautenau, Kreutzplatz 4, Ĉeĥoslovakio.

Mi deziras interŝanĝi poŝtkartojn kaj poŝtkartojn kun la tuta mondo. Adreso: Franz Mahrla, Schatzlar 104, Ĉeĥoslovakio.

S-o M. Jankowski, Warszawa, Pol., str. Sluzewska 5/20, deziras interŝanĝi poŝtkartojn kun ĉiuj, prefere usonaj landoj.

J. Ritter, Sliŝka 48, Warszawa, Pol., korespondas pri natursciencaj, sociaj politikaj ktp. temoj. Interŝanĝas poŝtkartojn, papermonojn, ilustr. gazetojn, broŝurojn, originalaĵojn.

F-ino Jadwiga Godlewska, Sw. Jana 12, Pabjanice, Pollando, deziras korespondi per ilustritaj poŝtkartoj.

S-o Józef Konderak, Sw. Rocha 23, Pabjanice, Pollando, korespondas per ilustritaj poŝtkartoj kaj leteroj.

S-o Ignacy Goslawski, Targowa 24, Lodz, Pollando, deziras korespondi per leteroj kaj ilustritaj poŝtkartoj.

Ph Smulders, Beeklaan 202, Hago, Nederlando, deziras interŝanĝi aŭ aĉeti poŝtkartojn (ne francajn, germanajn aŭ anglajn).

S-o Motel Cacichis, Cauŝani-Noi, Besarabio, Rumanio, deziras korespondi kun ĉiulandaj gesamideanoj per poŝtkartoj, poŝtkartoj ilustr. kaj leteroj.

Aszod, Hungarlando, s-o Zoltano Balazsy, sendas 100 hungarajn poŝtkartojn kontraŭ poŝtkartoj de ĉiuj aliaj landoj.

Max Hubl, Salzburg, Aŭstrio, Auerspergstrasse 54, deziras korespondi per ilustr. poŝtkartoj kun ĉiuj landoj, precipe eksterlandaj. Ankaŭ interŝanĝas poŝtkartojn.

S-o Paul Schön, Halle a. S. (Germ.), Rüdberg 10, deziras korespondi per ilustr. poŝtkartoj kaj interŝanĝi poŝtkartojn kun ĉiuj landoj.

S-o Vilhelmo Haas, fervoj-oficisto, Aldingerstr. 17, Kornwestheim bei Stuttgart, Württemberg, Germ., deziras interŝanĝi poŝtkartojn kun la tuta mondo.

Poŝtmark-kolektantoj atentu! Mi serĉas filatelistajn interrilatitojn kun la tuta mondo. Mi ŝanĝas kaj vendas. Mi posedas grandan aron da belaj aŭstria poŝtkartoj. Kontraŭ referencoj mi forsendas belajn elektaĵojn de aŭstria poŝtkartoj, por aĉeto aŭ vendado. — Josef Kolhofer, Wien 13/4, Zehetnergasse 37.